

КРЫВІНКА

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

БЕРАСЕНЬ

№14 (132)

2013 год

“Нельга есці хлеб народа і грэбаваць ягонай мовай”.

Ул. Караткевіч.

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

ПАЦУКІ ПАКІДАЮЦЬ КАРАБЕЛЬ, ЯКІ ТОНЕ

Пра гэтую ісціну вядома не толькі маракам. Гэта выслоўе прымяняюць часцей у пераносным сэнсе. І сёння яно як нельга лепш пасуе да нашага раённага спажывецкага таварыства, адкуль уцякаюць масава.

Бешанковіцкае раённае спажывецкае таварыства (РСТ) рэгулярна цягам апошняга года друкуе аб'явы на вакансіі ў раённай газеце.

Калі раней, згодна тых аб'яваў, вакантнымі былі пераважна пасады прадавачак сельскіх магазінаў, то ў апошні час сітуацыя на рынку вакансій непазнавальна змянілася. Зараз недахоп кадраў назіраецца і сярод начальнікаў!

На 24-га верасня РСТ запатрабаваны ні больш ні менш, а начальнік гандлёвага аддзела, загадчык магазіна “Універсам”, электрамэханік і электрамэханік.

Само сабой, што нікуды не зніклі вакансіі

на нізкааплачваемых работах: вадзіцелі, грузчыкі, трактарысты, прыбіральшчыцы і прадавачкі патрэбны, як і раней.

І толькі адна пасада пакуль што застаецца незапрацаванай – пасада старшыні праўлення Бешанковіцкага РСТ. Гэту пасаду апошнія гадоў 20 ці 30 займае адзін і той жа чалавек.

Колькі людзей паспела папрацаваць за гэтыя гады ў Бешанковіцкім РСТ, тая начальніца ведае дакладна. Я думаю, што не адна сотня чалавек. Бо толькі ва “Універсаме” за год адбываецца трычатыры ратацыі прадавачак.

Мне не хочацца аналізаваць тут метады

працы старшыні РСТ, але злыя языкі сцвярджаюць, што тую прадавачку, якая пратаргавалася, сама старшыня РСТ вязе ў Віцебск у камерцыйны банк. У той, дзе выдаюць крэдыты без паручыцеляў. Там яна прымушае прадавачку, што правінавацілася, напісаць заяву на крэдыт, потым забірае ў яе завінавачаных грошы, а прадавачку выганяе. Маўляў, расплочвайся, як хочаш.

Гэта падобна да праўды, борагаспадарычым нечым іншым катастрофічны недахоп кадраў сярод прадаўцоў, а цяпер ужо і начальнікаў, нельга.

Г.Станкевіч

Партал твайго горада: <http://beshankovichy.by>

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

ДАРОГА Ў ГІМНАЗІЮ

Мінулай восенню некалькі настаўнікаў з Бешанковіцкай гімназіі напісалі ў раённую газету артыкул. Там распавядалася пра перашкоды, якія прыходзіцца ім пераадоўваць, каб дабрацца да тутэйшай гімназіі.

Праз пару тыдняў на старонках раёнкі быў надрукаваны адказ дырэктара “Камунальнага”. Маўляў, дарога прыведзена ў парадак, яна праграйдаравана, выраўнана і г.д.

На самой справе, стан дарогі крыху палепшаў, але да кардынальнага вырашэння пытання яшчэ вельмі далёка.

Гэта падкрэсліў першы па-сапраўднаму

восеньскі дождж, які абрынуўся на райцэнтр мінулай ноччу. Ён ператварыў дарогу на гімназію ў суцэльную паласу перашкодаў. У панядзелак не было аўтобуса для падвозкі гімназістаў, і многія з іх былі змушаны дабрацца пешшу.

На жаль, дзеці высокіх бешанковіцкіх чыноўнікаў у гімназію ўжо не ходзяць, а таму нашаму начальству бракавала нагоды,

каб паглядзець на сітуацыю зблізка.

Ніжэй размяшчаюцца колькі фотаздымкаў з лужынамі. Вядома, гэтым нікога не здзівіш. Але, як кажуць, адчайце пачатак восені, і падкажыце, як выправіць сітуацыю.

(Глядзіце фотаздымкі на сайце beshankovichy.by).

Г.Станкевіч

ШКОЛЬНАЕ ЖЫЦЦЁ

“РЭФОРМА” ПА-БЕШАНКОВІЦКУ

Як вядома, сёлета ў Бешанковіцкім раёне з першага верасня былі закрыты Пяцігарацкая і Паўзёрская базавыя школы. Тыя дзеці, што вучыліся ў Пяцігарацкай школе, цяпер едуць вучыцца ў Бешанковічы. Штотанік іх забірае аўтобус, але маршрут аўтобуса вельмі працяглы. Ён ідзе з Бешанковіч праз Дразды, Мамайкі, Янаўшчыну, Пяцігарац, Дукоўшчыну, Слабодку і Свячу назад на Бешанковічы. А так як урокі ў СШ №1 пачынаюцца роўна а восьмай, то з дому да аўтобуса дзецям трэба выходзіць а сёмай гадзіне, а ўставаць а шостай.

Дзеці з Пяцігарацкай школы вивучалі ўсе прадметы па-беларуску, а бешанковіцкія школы ўсе спрэс рускамоўныя. Толькі ніводзін з бацькоў не патурбаваўся, каб ягонае дзіця працягвала адукацыю на роднай мове і не запатрабаваў ад начальства, каб тыя адчынілі ў райцэнтры

беларускамоўныя класы. Забіты, затурканы беларускі люд няздольны на пратэст. Ён праглыне ўсё, што яму ні паднясуць. Тое, што выклікала б пратэст у іншых краінах, у нас чамусьці лічыцца нормай, а менавіта: калі ідзеш у бешанковіцкую школу, мусіш вучыцца па-расейску. За савецкімі часамі было інакш. У райцэнтры існавалі руская і беларуская школы. У беларускай (СШ №1) вучыліся дзеткі з вёсак, і вучыліся яны на беларускай мове.

Сёлета ў раёне і вобласці выявіўся вялікі недахоп настаўнікаў замежнай мовы. І адной з прычын такога стану рэчаў з'яўляецца закрыццё сельскіх школ. У райцэнтры ва ўсіх школах вучаць толькі ангельскую мову. А дзеткі з зачыненых сельскіх школ вучылі нямецкую. Кваліфікаваных настаўнікаў нямецкай мовы, каб працягваць навучанне па-сапраўднаму, а не для справаздачы, у

раёне няма. А таму гэтых сельскіх дзетак цяпер вучаць выпадковыя спецыялісты, тыя, хто сам ледзь-ледзь валодае мовай. Скажам, умее чытаць-пісаць і не больш. Сярод іх дыпламаваныя гісторыкі, псіхологі і г.д.

Пра закрыццё сельскіх школ было вядома ўжо даўно. Аб дакладнай колькасці вучняў у школе вядома ўжо за 7 гадоў. І калі сельскую школу плануюць зачыняць, то няма неабходнасці пачынаць вывучаць у 3-м класе нямецкую мову, дзеткам трэба пачынаць адразу з англійскай. Толькі планаваннем на перспектыву ў нас не займаюцца, усё вырашаецца ў апошні момант.

Тое, што праводзіцца ў нашым раёне чыноўнікі чамусьці называюць рэформамі, хача дакладней усё гэта назваецца проста бардаком.

Г.Станкевіч

СЯЛЯНСКІЯ ПАДВОРКІ

“ДАПАМОГА”

Сёлета сяляне атрымалі камбайны на свае надзелы напрыканцы жніўня. Але клопатам пра сялян і дапамогай ім тое назваць нельга. Справа ў тым, што за зжатую сотку былым калгаснікам прыйшлося заплаціць 7 000 рублёў, а не калгаснікам усіх 14 000.

Такія расцэнкі прапаноўваў “Наватар”. Падобныя кошты былі і ў іншых уладальнікаў камбайнаў. Прыкладам, “Аграсервіс” прапаноўваў свае паслугі за 12 000 за сотку. Камбайн жа ў гэтай арганізацыі быў неадрэгуляваны, а таму кліентам “Аграсервіса” акрамя платы за соткі прыйшлося ў дадатак вазіцца з намалочаным ворахам: сушыць і пераачышчаць.

Разумныя галовы ўжо падлічылі, што пры кошце за зжатую і абмалочаную сотку каля 10 000 рублёў і такой як сёлета ўраджайнасці зерневых (каля 15 ц/га), займацца зерневымі культурамі невыгадна. Бо, як правіла, акрамя платы за абмалот, сялянін плоціць яшчэ і за ворыва, і за насенне. За той кошт можна набыць гатовае зерне на рынку без усялякіх турбот.

Дзякуючы такому клопату пра

сяляніна, ягоная падсобная гаспадарка дажывае апошнія гадкі. Тое, што калісьці лічылася крыніцай нядрэннага прыбытку, страціла сваё значэнне і самаліквідуюцца. Нягледзячы на ўказанні кіраўніка краіны аказваць усялякую дапамогу сяляніну, у Бешанковіцкім раёне гэту дапамогу начальства разумее па-свойму. Як вынік – ліквідацыя асабістых падсобных гаспадарак.

У.Ліпскі

P.S. Гэтым летам на многіх раённых зернетаках існавала і такая “паслуга”. За бутэльку чарніла кліенту прапаноўваўся мяшок сухога ачышчанага зерня. А так як у сувязі з афрыканскай свінной чумой колькасць кліентаў рэзка зменшылася, то аматары чарніла сядзелі на галодным пайку і ледзьве не сілай прапаноўвалі свае паслугі выпадковым людзям.

КЛУБНІЦЫ

Ірву клубніцаў чырвоных сэрцы на лехах побач з сваёй хатай. Нібыта тутка дзяцінства дзесьці – гукні ціхенька – і адгукнецца. Яны – буйныя і сакавітыя, нібы клубніцы маёй бабулі ў маім маленстве.

У іх быў смак адмысловы, іншы, што маюць сённяшнія гатункі, ды аніяк не магу я ўспомніць яго адценні.

Ён быў падобны на бабчын голас, віхры ён лашчыў рукою цёплай і вабіў ён да сябе міжвольна, калі трапляў я на той падворак, густым драсёнам утравяненым.

Тады, адолеўшы клямку тугую, прапахлыя зёлкамі сенцы мінуўшы, садзіўся я на бялюткую лаўку, пывучую бабчыну слухаў гамонку, і чуў, як пахнуць клубніцы з лехаў.

“А мо бабуля яшчэ ня знацьме, што іх даўно ўжо можна есці?! А мо забудзецца і ня скажа: “Нарві ўнучок сабе ягад колькі.”

...Даўно бабульчына знікла хатка, няма бабульчыных больш клубніцаў. Ды сёння зноў, як прычмее трошкі, пайду да бабчынай я хацінкі, вазьмуся там за тугую клямку і буду шкрабаць у цёмных сенцах, пакуль мне хтось не адчыніць дзверы ў яе святліцу.

На лаўку выскабленую прысяду і на пажоўклый знайду газеце, якой абклеена перабойка: “Ўнучок, клубніцы даўно паспелі...”

Г.Станкевіч

НАША ЖЫЦЦЁ

НА “ДАЖЫНКІ” КАМБАЙНЁРЫ НЕ ПАЕДУЦЬ

У бліжэйшыя выходныя 28-29 верасня ў Жлобіне адбудуцца чарговыя рэспубліканскія “Дажынкi”. На гэтае свята запрашаюцца пераможцы – тыя, хто больш іншых пашчыраваў на сельскагаспадарчай ніве.

Здавалася б у Бешанковіцкім раёне сёлета ёсць 7 экіпажаў камбайнёраў, якія перавысілі ў намалотах рубаж у 1000 тон. Але на “Дажынкi” яны не трапяць. Такія намалоты ў Беларусі даўно ўжо лічацца радавымі. Лідэры ж намалочваюць па 4 – 5000 тон і болей. Праўда, усе яны працуюць на імпортных камбайнах.

Усе без выключэння бешанковіцкія перадавікі працуюць на камбайнах беларускай вытворчасці. Палі пасля ўборкі такімі камбайнамі праз колькі тыдняў выглядаюць жahlіва: страты на кожным гектары вялізныя, не менш за 5 – 10 ц/га.

Ды й хваліцца нашаму раёну сёлета няма чым: намалочана на 9000 тон менш мігулагодняга. Сярэдня ўраджайнасць па раёну знізілася з 31,3 ц/га да 27,5.

Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання апублікавала звесткі пра ўраджай гэтага года па Беларусі. Яны несучасальныя. Па стане на канец жніўня сабралі ўсяго 6,9 млн тон збожжа. Сярэдня ўраджайнасць склала 31,5 цэнтнера з гектара. Гэта на 6,1 ц, або амаль на 18% ніжэй, чым летась. У выніку перакрэслены план збору 9-10 млн тон, пра які трубілі цэлую весну й лета.

М.Васільеў

НАША ЖЫЦЦЁ

ПАЎТАРЭННЕ ПРОЙДЗЕНАГА

Пасля 10-дзённага навучання ў новым школьным годзе, дзетак-старшакласнікаў у Бешанковіцкім раёне, як і ў былыя гады, зноўку сарвалі з заняткаў.

У сераду, 11-га верасня 7-м – 11-м класам было аб'яўлена, што бульба-2013 безіхабысця не можа. А таму ўжо ранкам у чацвер каля 30-ці школьнікаў з Ржаўскай і Каранеўскай школаў паехалі ў Астроўна, каб дапамагчы тутэйшаму сельгаспрадпрыемству ва ўборцы другога хлеба.

Бульбы ў Астроўна пасаджана 150 га, і ўся яна ўбіраецца ўрукі за капалкамі. Прымяніць іншую механізацыю немагчыма: поле, дзе расце бульба, мае розныя па механічным складзе глебы і моцна зарослае пустазеллем.

Метады працы з савецкіх часоў у сельгаспрадпрыемствах не змяніліся, нягледзячы на тое, што назва "калгас" знікла з шылдаў на канторах. І першым штрыхам у пацверджанне гэтых словаў з'явілася запраўка нашага

школьнага аўтобуса. Яго запраўлялі проста з вядра, выліўшы пры гэтым на зямлю добры літр паліва.

Другі штрых: транспарт, у які дзеткі выгружалі бульбу, меў высачэзныя барты, так што малым прыйшлося добра-ткі павысільвацца, падымаючы ведры вышэй за галаву.

Трэці штрых: дзеці пталіся ў нас пра расцэнкі за вядра, але аніякой інфармацыяй пра тое настаўнікі не валодалі. Зразумела, размова пра тое, каб пасля працы дзяцей проста на полі разлічылі, выглядае наогул фантастычнай.

Але дзеці стараліся. Настаўнікі іх заахвочвалі: "Давайце-давайце!" Бульба ўраджіла не вельмі, каля 150 ц/га, але і той бульбы на паверхні ляжала мала. Большасць клубняў, нібыта коўдрай, закрываў пырнік ці курынае проса, якімі быў

зарослы ўвесь бульбяны палатак. Дзеткі адгравалі тую коўдру, вызвалялі з пераплеценага карэння бульбу, бегалі да аўтамабіля і назад. Самыя руплівыя назбіралі за тры гадзіны па паўсотні ведзер.

Калі мы вярталіся да аўтобуса, я запытаўся ў аднаго вучня, які нядрэнна вучыцца, што цяжэй – працаваць ці вучыцца. "Вучыцца", – не раздумваючы адказаў той.

Мы не баімся працы, любім працаваць, але вынікі той працы ніякія. Калгасная сістэма ўстойліва адбівае ў любога чалавека жаданне працаваць, пераўтварае яго ў п'яніцу і злодзея, выбівае з пад ног апору, так неабходную кожнаму ў жыцці.

(Фота здымкі пра ўборку бульбы глядзіце на сайце beshankovichy.by).

Г.Станкевіч

А ЎСЕ ГЛЯДЗЯЦЬ І ПЛЮЮЦА

На мінулым тыдні ў Старых Ранчыцах пачаўся рамонт дарогі з асфальтаваным пакрыццём. Праўда, рамонтам яго можна назваць толькі ўмоўна, бо на дарозе рабілася штосьці незвычайнае.

Адвечоркам 12-га верасня вялікія аўтамашыны выгрузілі на дарогу дзве кучы пяску. Той, хто жыў паміж гэтымі кучамі, трапіў нібы ў пастку, бо кірунак выезду ў любы бок быў блакаваны. Праз кучы маглі праехаць толькі коні ды джыпы. Яны больш-менш і раз'ездзілі тыя горы пяску, а трактар з лапатай прыехаў сюды толькі раніцай у суботу, 14-га верасня. Ён і распіхнуў

тыя кучы, так што цяпер яны сталі ... вышынёй у калена.

Я пацікавіўся ў старшыні сельскага савета, навошта гэта ўсё робіцца. Той адказаў, што асфальту на рамонт няма, трэба хоць так засыпаць большыя ямкі. На маю заўвагу, што пасля такога рамонта па дарозе стала ездзіць цяжэй, чым да яго, старшыня адказаў так: "Укатаецца".

Пасадзіць на кожную

машыну пару чалавек з рыдлёўкамі, каб тыя пасыпалі на ямку колькі трэба пяску, было для старшыні савета невырашальнай праблемай.

Пакуль што тыя гурбы пяску нагадваюць рыхлыя ляжачыя паліцэйскія. Адзін з вяскоўцаў уехаў на сваім ровары ў гэтую гурбу ды паляцеў праз руль.

А ўвогуле ўсе глядзяць і плююцца.

Г.Станкевіч

ЭКАНАМІЧНАЕ РАЗВІЦЦЁ

РАЁН У ЛІЧБАХ

Вытворчасць прадукцыі і рэнтабельнасць прадпрыемстваў Рэспублікі Беларусь, Віцебскай вобласці і Бешанковіцкага раёна за 7 месяцаў 2013-га года

Прамысловасць. Трэба адзначыць такія негатыўны факт, як рост запасаў гатовай прадукцыі прамысловых прадпрыемстваў. На 01.08.2013 ён склаў 4,3 млрд рублёў, або 61, 6% сярэднемесячнага аб'ёму прамысловай вытворчасці.

Панізілася ў прамысловасці і рэнтабельнасць: з 10, 1% год назад да 9,3%. Але стратных прадпрыемстваў у раёне пакуль няма. А ў цэлым па Беларусі назіраецца рост стратных прадпрыемстваў. Іх колькасць узрасла з 9% да 15,1%.

Сельская гаспадарка. Аб'ёмы і індэксы вытворчасці за сем месяцаў гэтага года ў параўнанні з мінулагоднімі панізіліся і склалі да мінулага года: па РБ – 95,9%, па Віцебскай вобласці – 96,7%, па Бешанковіцкаму раёну – 93,1%.

Рэалізацыя жывёлы і птушкі за 7 месяцаў у раёне складала 110,4%.

Бешанковіцкі раён адзіны ў вобласці плюсуе па вытворчасці малака – 105, 3% да мінулага года. Віцебская вобласць з'яўляецца аўтсайдарам па працэнту рэалізацыі малака. Калі па рэспубліцы ён складае 86,6%, па

Брэскай, Гародненскай і Мінскай абласцях – 87-88%, то па Віцебскай толькі 81,2%. Па нашым раёне крыху вышэй – 84,4%.

Сярэдні надой у раёне склаў за 7 месяцаў 2 839 кг на галаву. (Па вобласці толькі 2 350, па РБ – 2776, па Гродзенскай вобласці – 3089.)

Пагалоўе буйной рагатай жывёлы ў раёне на 01.08. 2013 складала 19 513 галоў (было 19 190). Вырасла ў раёне колькасць кароў: з 6 160 да 6 365 (адна з прычын павелічэння вытворчасці малака).

Пагалоўе свінёй у раёне скарацілася ўдвая: з 22 413 галоў да 10 973. Гэта і ёсць наступствам змагання з афрыканскай свінёй чумой, якое так сакрэцілі ў раёне.

У Сенненскім раёне год таму іх было 23 725, а ў Віцебскім – 23 507. Цяпер у гэтых раёнах свінаводства ліквідавана.

Рэнтабельнасць сельгаспрадпрыемстваў па РБ панізілася з 15,6% да 7,7%.

Па Віцебскай вобласці з 13,6 да 4,5%.

Па Бешанковіцкім раёне з 13,8 да 2,8%.

М.Васільеў

НАША СПАДЧЫНА

ДУБ НАПАЛЕОНА

Сёлета спаўняецца роўна два гады, як знявечылі дуб Напалеона ў Бешанковічах. Здарылася тое напрыканцы кастрычніка 2010-га года.

Спачатку ў раённай газеце з'явіўся пробны шар: маленькі артыкульчык пра тое, што той дуб вельмі неняспечны і вось-вось упадзе на школы.

А так як на абарону дуба ніхто не ўзняўся, то праз некалькі дзен дуба не стала. Дакладней кажучы, дуб застаўся на месцы, але ягоныя галіны абрэзалі бензапіламі. Прычым, як

пісалася, усе патрэбныя дазволы на знявечанне адной з самых цікавых раённых славуцасцей былі загадзя падрыхтаваны.

Сёлета да новага навучальнага года бешанковіцкая СШ №2 атрымала дарунак – новую агароджу вакол школы. Але тая агароджа не ўключыла знявечаны дуб у школьную абгароджаную тэрыторыю. Цяпер і дурню бачна, што трывога на конт нібыта небяспечнага дуба была дарэмнай, бо той дуб стаяў далёка ад школы, не на школьнай тэрыторыі, і нават тэарэтычна нікому не пагражаў.

Але такія ўжо стыль работы бешанковіцкіх чыноўнікаў: калі знішчаць, то хутка і бяздумна. А вось калі рамантаваць, то з-пад палкі.

Між тым, тыя чыноўнікі, што аддавалі загад на знішчэнне, і сёння паспяхова кіруюць раёнам.

Г.Станкевіч

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Наша газета стала размяшчацца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спамаваць са старонкі: <http://kamunikat.org/kryvinka.html> яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

• Калі парушаны вашы правы спажывацка, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты «Крывінка».

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

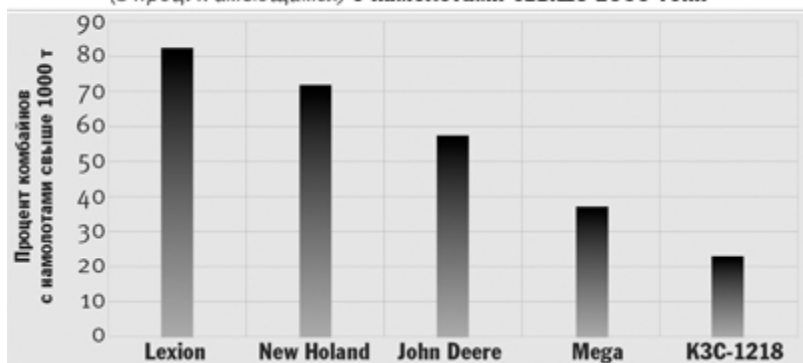
Праяжджаючы Бешанковіцкім раёнам, з вакна аўтамабіля бачыш ярка-зялёныя стужкі прарослага зерня на ўбраных палях. Я лічу, што страты зерня на полі любой гаспадаркі нашага раёна вагаюцца ад 5 да 10

якія за жніво намалацілі больш за 1000 тон зерня) сярод імпартных камбайнаў значна вышэйшы. Ён у разы пераўзыходзіць асноўны камбайн бешанковіцкіх перадавікоў КЗС-1218.

60-80% камбайнаў Lex-

ДІАГРАММА 1

Относительное количество зерноуборочных комбайнов (в проц. к имеющимся) с намотками свыше 1000 тонн

ц/га збожжа незалежна ад гаспадаркі.

Зразумела, што страты наўпрост залежаць ад рэгуліровак камбайна. Але ж, калі ўсе камбайны сеюць збожжа, размова ідзе ўжо пра недасканаласць канструкцыі. Нядаўна ў Сеціве мне трапілася інфармацыя пра жніво-2011. З яе я даведаўся, што працэнт тысячнікаў (камбайнаў,

ion, New Holland і John Deere намалочваюць за сезон больш за 1000 тон зерня. У КЗС-1218 гэты паказчык мае крыху больш 20% камбайнаў.

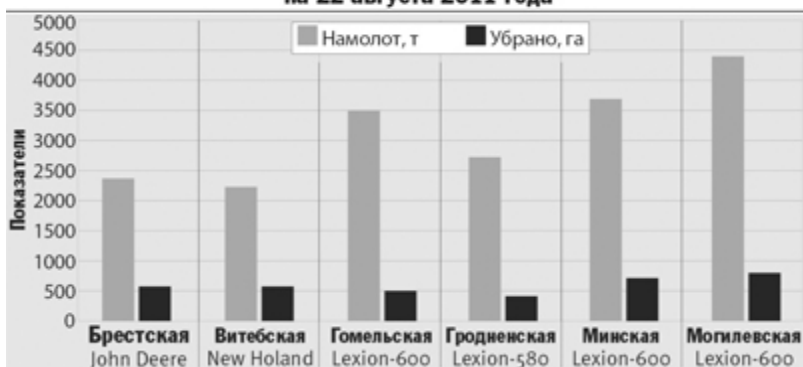
З дыяграмы 2 бачна, што лепшыя паказчыкі работы па ўсіх без выключэння абласцях таксама маюць імпартныя мадэлі камбайнаў.

Любы з камбайнаў Lexion, New Holland або John Deere

КАМБАЙНЫ-СЕЯЛКІ

ДІАГРАММА 2

Лучшие показатели работы комбайнов по областям на 22 августа 2011 года

намалочваюць за сезон ад 2000 да 4 500 тон з плошчы больш 500 га. Як лагічны вынік усяму сказанаму тое, што сярэдняя ўраджайнасць значна

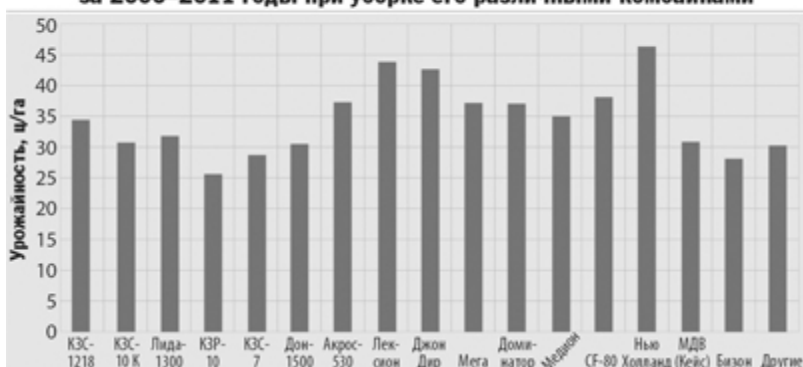
вышэй там, дзе жніво вялося імпартнымі камбайнамі.

Як кажуць, каментары не патрэбныя.

Г.Станкевіч

ДІАГРАММА 3

Средняя урожайность зерна в хозяйствах республики за 2006–2011 годы при уборке его различными комбайнами

КАЛІЙНЫ СКАНДАЛ

БАЎМГЕРТНЕР, НА ВЫХАД!

Гендырэктар «Уралкалія», падобна, вось-вось пакіне менскую «амерыканку» - сумна вядомую турму КДБ.

На нарадзе 19 верасня **Аляксандр Лукашэнка** заявіў: «Калі расійскія следчыя будуць зацікаўлены ў экстрадыцыі расейскага грамадзяніна Баўмгертнера, які намізатрыманы, то я тут не бачу асаблівых перашкод. Мы за яго абсалютна не трымаемся».

Гэта «не трымаемся» гучыць дзіўна нязмушана пасля таго, як расійскага топ-мэнэджэра, вераломна арыштаванага ў Беларусі 26 жніўня, толькі лянны не назваў закладнікам калійнага канфлікту.

Маўр зрабіў сваю справу
Высновапросты: маўрзрабіў сваю справу, маўр можа выходзіць. Інакш кажучы, Лукашэнка, які рызыкаваў, пайшоўшы на дзёрзкі арышт важнай птушкі, па вялікім рахунку задаволены прамежковым вынікам.

Прычым ўздым рэйтыngu беларускага прэзідэнта за кошт раскошна пададзенай прапаганды святой вайны з праклятымі алігархамі - толькі пабочны эффект. Галоўнае ж тое, што абкладзены чырвонымі сцяжкамі **Сулейман Керымаў**, асноўны саўладальнік «Уралкалія», мабыць, ужо сто разоў пашкадаваў, што пайшоў у ліпені на бліцкрыг, раптам разарваўшы картэльнае

пагадненне з беларусамі, і цяпер ад граху далей гатовы прадаць сваю долю.

Гэта дае беларускаму боку шанец аднавіць сумесныя продажу стратэгічнага прадукту або, па меншай меры, зноў выйсці на ўзгадненне цэнавай палітыкі. У актыве Лукашэнкі і тое, што Крэмль праявіў ў гэтай гісторыі дзіўную стрыманасць, не палез у бутэльку (тыпу «нашых б'юць»), а наадварот, даў адмашку на прыезд у Мінск цэлай чарады «асоб, набліжаных да імператара».

Было ўражанне, што людзі, блізкія да Крэмля, ці ледзь не занялі ў прыёмнай Лукашэнкі чаргу, каб парадаваць падарункамі. Кіраўнік «Раснафты» Ігар Сечын паабяцаў касцюм лёгчы, але забяспечыць беларускія НПЗ сыравінай. Кіраўнік «Газпрома» Аляксей Мілер веў гаворку аб пракладцы другой галіны Ямала - Еўропы і іншых укладаннях. А Герман Грэф ад імя Ашчадбанка Расіі прывёз 800 мільёнаў даляраў інвестыцый для БелАЗа і Мазырскага НПЗ. Плюс намякнуў, што магчыма рэфінансаванне ранейшага мільярднага крэдыту «Беларуськалію».

У пачатку калійнай вайны гучалі галасы, што ўжо зараз-

то Лукашэнка даскакаўся, Масква размажэ яго па сценцы. І раптам - атракцыйнечуванай шчодрасці. З чаго б гэта?

Керымаў прамагнуўся

Падобна на тое, «Уралкалій» не ўзгадніў сваю новую стратэгію продажаў на сусветным рынку (прасцей кажучы, выйгрыш за кошт абвалу цэн) з адміністрацыяй расійскага прэзідэнта, адзначыў у каментары для Naviny.by аналітык BISS (Вільнюс) **Андрэй Елісееў**.

Беларускі бок, паводле яго слоў, па-майстэрску гуляе на супярэчнасцях паміж расійскімі бізнес-групамі. І ў гэтым канкрэтным выпадку, верагодна, «мела інсайдэрскую інфармацыю, што Крэмль не будзе моцна заступатца за «Уралкалій».

У выніку Акела прамагнуўся: **Керымаў** з трэскам прайграў бліцкрыг. Прычым яго долю ў «Уралкалій», згодна з слівы, можа купіць хто-небудзь з людзей Пуціна - напрыклад, Уладзімір Коган. А свежыя заявы Лукашэнкі аб тым, што «Уралкалій» фактычна банкрут, могуць збіць кошт пакета акцый, адзначаюць аглядальнікі. Гэта значыць, зноў жа, аказаць паслугу пуцінскім.

Іншая справа, што склеіць

разбіты гаршчок Беларускай калійнай кампаніі нават пасля змены ўладальніка «Уралкалія» будзе няпроста. І потым, сусветны рынак ужо адрэагаваў, на сёння ён практычна паралізаваны. За жнівень ўдалося паставіць на экспарт толькі 44 тысячы тон прадукцыі «Беларуськалія» - гэта дзве чайныя лыжкі на фоне ранейшых продажаў.

Так што дзірку ў беларускіх фінансах гэтым багаццем айчынных нетраў ў бліжэйшай перспектыве не заздзелаўся. Застаецца верны спосаб - раскучваць Крэмль на прэферэнцыі па палітычных меркаваннях. І ў гэтым плане для Менска таксама складаецца па-свойму спрыяльная кан'юнктура. Той выпадак, калі каму вайна, а каму маці родна.

Маецца на ўвазе канфлікт Масквы з Кіевам. Украіна, падобна, канчаткова адрываецца, падпісанне пагаднення аб асацыяцыі з ЕС на мазі, у сярэдзі яго ўхваліў урад краіны. Надзеі Масквы зацягнуць «славянскую сястру» ў Мытны саюз ідуць прахам. Армения ў гэтым сэнсе для замены відавочна нераўназначна. Такім чынам, каб еўразійскі праект Пуціна не сарваўся, крытычна важная лаяльнасць Лукашэнкі.

Менск возьме даніну за ўдзел у Еўразійскім саюзе

У тым, што Уладзімір Пуцін не стаў сварыцца з беларускім калегам з-за калійнай справы, «геапалітычны фактар мае вялікае значэнне», лічыць **беларускі палітолаг Алесь Лагвінец**. Калі мець на ўвазе непажаданы для расейскага кіраўніцтва еўрапейскі трэнд Украіны, то «Крамлю складана было б весці эканамічную вайну на два заходнія фронты», адзначаў Лагвінец у каментары для Naviny.by.

Паводле яго слоў, Лукашэнка спрабуе працягнуць гандаль, падымаючы цану свайго ўдзелу ў Еўразійскім саюзе. «Не думаю, каб Крэмль пайшоў на вялікія саступкі інстытуцыйнага плана. Хутчэй за ўсё, гаворка будзе ісці аб кароткатэрміновых выгодах для Мінска ў выглядзе павелічэння нафтавай квоты, зніжэння цэны на газ, новага крэдыту», - прагназуе Лагвінец.

Сапраўды, хоць Сечын у Мінску і запэўніваў, што беларускія НПЗ не апынуцца на падсмоктванні, расійскае Мінэнерга слівамі праз СМІ працягвае палыхаць зніжэннем паставак нафты па трубах у чацвёртым квартале. Яшчэ важней пытанне аб

(працяг на стар. 4)

НУ І НУ!..

ЗАЙМАЛЬНАЯ МАДЭРНІЗАЦЫЯ

На Ляхавіцкі льнозавод купілі абсталяванне, якое ніяк не змяшчаецца ў цэхі.

Аляксандр Якабсон жорстка крытыкаваў кіраўніцтва Белаграсэрвісу і Ляхавіцкага льнозавода за неэфектыўную работу па мадэрнізацыі прадпрыемства.

У рамках кантролю за выкананнем даручэнняў Лукашэнкі па выхадзе лянной галіны на эфектыўную працу, старшыня Камітэта дзяржкантролю Аляксандр Якабсон азнаёміўся з сітуацыяй на ААТ «Ляхавіцкі

льнозавод» і правёў рабочую нараду па дадзенай тэме з удзелам зацікаўленых.

Якабсон жорстка раскрытыкаваў кіраўніцтва прадпрыемства і кіраўніка ААТ «Белаграсэрвіс» Лабушаву за няздольнасць забяспечыць эфектыўную мадэрнізацыю льнозавода.

Высветлілася, што закупленае Белаграсэрвісу для ААТ «Ляхавіцкі льнозавод» абсталяванне не месціцца

ў наяўныя цэхі. Не хапае ні даўжыні, ні вышыні будынка.

У выніку паўстала неабходнасць распрацоўкі новага бізнес-плана, які прадугледжвае будаўніцтва дадатковага будынка, што, натуральна, прывядзе да падаражэння праекта. На думку спецыялістаў Камітэта дзяржкантролю тэрміны акупнасці новага бізнес-плана настолькі вялікія, што не дазваляюць казаць пра эфектыўнасць яго рэалізацыі.

Непрыемны асадак пакінула і азнаямленне з тэрыторыяй і цэхамі прадпрыемства (бруд звонку і безгаспадарчасць унутры). Шмат пытанняў паўстала да дырэктара льнозавода і па адсутнасці нармальнага ўмоў для працы рабочых.

У ходзе праведзенай нарады Якабсон раскрытыкаваў мясцовыя ўлады, якія не выканалі даручэнне Лукашэнкі па завяршэнні ўборкі лёну да 25 верасня - у аптымальных тэрмінах. У цяперашні час у Брэсцкай вобласці паднята толькі 48 % льнотрасты ад плана вытворчасці. Адсюль і праблемы з якасцю льновалакна. Нават нягледзячы на тое, што характарыстыкі льнотрасты, атрыманай у Брэсцкай вобласці вышэй чым у іншых рэгіёнах краіны, яны не дацягваюць да патрэбных параметраў.

kgk.gov.by

ПАЛІТЫЧНЫЯ ВЯЗНІ

МІКАЛАЙ АЎТУХОВІЧ У ЗНАК ПРАТЭСТУ ЎСКРЫЎ САБЕ ЖЫВОТ

Пра гэта са спасылкай на крыніцу ў гродзенскай турме №1 піша «Платформа».

Два гады запар Мікалаю Аўтуховічу выносяць спагнанні ў той час, калі сканчаюцца пакаранні, накладзеныя раней. «Платформа» піша, што 4 верасня, калі вязню заставаўся месяц да пагашэння ўсіх парушэнняў, на яго было накладзена новае спагнанне. Гэта пазбавіла яго магчымасці атрымаць пасылку і перадачу, сустрэцца са сваякамі.

Па непацверджанай інфармацыі, прычынай спагнання стала адсутнасць Аўтуховіча 26 жніўня на сваім спальным месцы пасля адбою.

Па версіі з той жа ананімнай крыніцы, эмацыйная рэакцыя Аўтуховіча на спагнанне тлумачыцца тым, што вязень старанна сыходзіць ад любых парушэнняў: «Яму, як вайскоўцу, не цяжка ўстаць раніцай і своєчасова легчы спаць. Ён прызвычаіўся да такога рэжыму. Прызвычаіўся і па паўгода ні з кім не размаўляць, кажучы ў дзень па пары дзяжурных фраз — абы не даваць нагоды да далейшых правакацый».

Калі за Аўтуховічам замацуецца статус злоснага парушальніка, тэрмін яго зняволення можа быць падоўжаны.

Таксама вязню можа быць

прызначаны прэвентыўны нагляд пасля вызвалення. Для такіх выпадкаў існуе артыкул 411 Крымінальнага кодэкса — злоснае непадпарадкаванне патрабаванням адміністрацыі выпраўленчай установы, што выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі.

Мікалаю Аўтуховіч — прадпрымальнік з Ваўкавыска, ветэран-«афганец». Упершыню быў арыштаваны ў кастрычніку 2005 года. Абвінавачваючы ў нявыплаце падаткаў, яго асудзілі на тры з паловай гады. Ён быў адным з шасці палітзняволеных, вызваленых у выніку жорсткіх санкцый ЗША і ЕС.

Мікалаю Аўтуховіч другі раз быў арыштаваны 8 лютага 2009 г., асуджаны 6 мая 2010 г. Вярхоўным судом Рэспублікі Беларусь па ч. 3 арт. 295 КК (незаконныя дзеянні ў адносінах да агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў і выбуховых рэчываў) да 5 гадоў і 2 месяцаў пазбаўлення волі ва ўмовах строгага рэжыму.

Рашэннем суда ад 17 студзеня 2012 г. умовы адбыцця пакарання былі змененыя на больш жорсткія, пераведзены з калоніі № 5 у Івацэвічах у турму № 1 г. Гродна.

«АРГУМЕНТЫ И ФАКТЫ»: ЛУКАШЭНКІ НЕ СТАНЕ Ё 2015 ГОДЗЕ

Беларускі кіраўнік паставіў краіну на мяжу эканамічнага абвалу, піша расійскае выданне

Арышт беларускімі ўладамі гендырэктара расійскай кампаніі «Уралкалій» **Уладзіслава Баўмгертнера** зноў паставіў Беларусь на мяжуханамічнага абвалу (ужо трэцяга за апошнія 4 гады — услед за абваламі 2009 і 2011 гадоў), а прэзідэнцкі рэйтынг Аляксандра Лукашэнкі — пад пагрозу падзення да новага гістарычнага мінімуму, пасля якога ён ужо не зможа быць выбраным прэзідэнтам у 2015 годзе, **піша Міхаіл Тульскі, прэзідэнт расійскага даследчага цэнтра «Палітычная аналітыка».**

Прыхільнікі Лукашэнкі часта кажуць пранібыта «эканамічны цуд» і «інавацыйны цуд», якія прадэманстравала «мадэль Лукашэнкі».

Насправежцудыдэманструе зусім**неэканомікаЛукашэнкі, аягофальшываястатыстыка і агрэсіўная прапаганда.**

Зрэшты, «паказчыкі» гэтыя разбіваюцца ў пух і прах пры першым жа супастаўленні з лічбамі вытворчасці ў натуральных велічынях, якія нязменныя пры любых коштах.

Так, лукашэнкаўская статыстыка кажа, што **нібыта ВУП у 2012 годзе** дасягнуў 193% да ўзроўню 1990 года, але галоўны паказчык любой эканомікі — вытворчасць электраэнергіі — зваліўся з 39,5 млрд кВт/г у 1990 годзе да 30,8 млрд кВт/г у 2012 годзе, гэта значыць складае толькі 78% ад узроўню 1990 года.

Прамысловую вытворчасць

лукашэнкаўская **статыстыка-эквілібрыстыка** малое ў 2012 годзе на ўзроўні нібыта 258% да 1990 года. У натуральным жа выражэнні нічога такога і блізка няма: галоўны артыкул беларускага экспарту — перапрацоўка нафты — звалілася з 39,442 млн т у 1990 годзе да 21,667 млн т у 2012 годзе, гэта значыць складае толькі 55% ад узроўню 1990 года.

Беларускага экспартнага тавару № 2 — мінеральных угнаенняў (амаль выключна калійных) — у 1988 годзе выпушчана 6,7 млн т, а ў 2013 годзе чакаецца вытворчасць у лепшым выпадку 5,3 млн т, гэта значыць на ўзроўні 79% ад пікавых савецкіх паказчыкаў.

Такая ж сітуацыя і ў будаўніча-інвестыцыйнай сферы: лукашэнкаўская статыстыка кажа пра нібыта 224% да ўзроўню 1990 года, натуральныя ж паказчыкі дэманструюць зусім іншую сітуацыю: у **1989 годзе пабудавана 5,650 млн м2 жылля, а ў 2012 годзе — 4,487 млн м2 або 79% да ўзроўню 1989 года.**

Ікаліў 2009 годзе Аляксандру Рыгоравічу ўдалося такім шляхам не дапусціць падзення свайго электаральнага рэйтыngu, то на мяжы **2010–2011 гадоў атрымалася роўна адваротнае:**

Лукашэнка справакаваў нечакана моцную рэакцыю ў адказ расейскіх уладаў, якія замянілі занадта льготныя 50%-я кошты на газ, нафту

і нафтапрадукты менш льготныміібольшнабліжанымі да рынковых (якія ў пачатку 2011 года да таго ж яшчэ і выраслі).

У выніку таварны дэфіцыт **з не ш не г а н д л ё в а г а балансу Беларусі вырас у 1 квартале 2011 года з 1,2 да 3 млрд даляраў** (з якіх 90% прыйшлося на РФ), у Беларусі паўстаў сур'ёзны дэфіцыт валюты, які яшчэ больш вырас пасля крытычных рэпартажаў расейскага ТБ. Вынікам стаў абвал курсу беларускага рубля да даляра ў 3 разы, амаль таксама выраслі і кошты і, адпаведна, збыднела беларускае насельніцтва.

У выніку, у верасні 2011 года рэйтынг Лукашэнкі ўпаў, **па дадзеным НІСЭПД, да 20,5%**, стаўшы самым нізкім за ўсю 17-гадовую гісторыю вымярэння рэйтыngu Лукашэнкі. Пасля гэтага, вядома, Лукашэнка запанікаваў і пагадзіўся прадаць «Белтрансгаз» «злым расейскім алігархам» нават танней таго кошту, які ён да абвалу называў «моцна заніжаным» і «рабаўніцкім».

Пасля таго, як **Расея атрымала «Белтрансгаз»**, яна ў пачатку 2012 года знізіла для Беларусі кошт на нафту на 10%, а на газ — на 28%, рэальная ж зніжка была яшчэ вышэй, так як сусветныя кошты нафты і газ зноў выраслі на 10–20%.

Увогуле, Расея зноў стала прадаваць Беларусі нафту прыкладна на 45%, а газ — на 50% танней сусветных коштаў. Пры гэтым на мяжы

2012–2013 гадоў Расія зноў панізіла кошты на нафту і газ для Беларусі на 3–5%. У выніку гандлёвы баланс з дэфіцытнага стаў прафіцытным, сітуацыя ў эканоміцы стала наладжвацца, зарплаты і пенсіі сталі набліжацца да таго ўзроўню, які быў да абвалу.

Цяпер жа эканоміка Беларусі зноў забарахліла: калі ў 1 паўгоддзі 2012 года ў Беларусі **быў таварны прафіцыт знешняга гандлю** (экспарт перавышаў імпорт) ў 1,9 млрд даляраў, то ў 1 паўгоддзі 2013 года ён змяніўся **таварным дэфіцытам у 1,7 млрд, прычым усё больш нарастаючым:** у 1 квартале импорт перавышаў экспорт на 0,6 млрд, а ў 2 квартале — ужо на 1,1 млрд. экспорт беларускіх тавараў зваліўся з 25,3 млрд у 1 паўгоддзі мінулага года да 19,2 млрд у 1 паўгоддзі гэтага або на 24%. У гэтай сітуацыі нават хітрая лукашэнкаўская статыстыка вымушаная паказваць спад у прамысловасці ў 6–10% у траўні-ліпені і ВУП на 0,5% у 2 квартале (да тых жа перыядаў мінулага года) — рэальны спад, вядома, яшчэ больш.

У гэты раз, **падобна, паўторыцца варыянт 2011 года**, калі «бяскрыўдная» гульня «ў вайну» прывяла да сур'ёзных эканамічных санкцый з боку Расеі, вынікам якіх стаў абвал у 3 разы як беларускага рубля, так і рэйтыngu Лукашэнкі.

Спачатку млявы канфлікт Лукашэнкі з «Уралкаліем»

ужо прывёў да прыкметнага падзення цэнаў на калійныя ўгнаенні, якія з'яўляюцца другім пасля нафтапрадуктаў **артыкулам беларускага экспарту (7%) і даходаў беларускага бюджэту (10%):** калі ў мінулым годзе беларускія вытворцы прадавалі яго ў далёкае замежжа па 742 даляраў за тону, то ў гэтым годзе — па 638, прычым для кітайцаў зробленая яшчэ вялікая зніжка — да 593 даляраў.

Пасля канфлікту ж Лукашэнкі з «Уралкаліем» аналітыкі загаварылі пра зніжэнне кошту да 270–300 даляраў!

Напрыклад, пакуль Мінфін РФ не адмаўляецца ад прадастаўлення Беларусі чарговага крэдыту ў 440 млн. даляраў, а можа ж і адмовіцца: бо знешняя пазыка Беларусі ўжо дасягнула 16 млрд. даляраў і наўрадці краіна ў стане іх аддаць...

Пасля ўсіх «мер уздзеяння» з боку Расеі яшчэ больш павялічыцца дэфіцыт гандлёвага балансу Беларусі, які расце і без таго. А за ім непазбежна рушыць услед і новы абвал беларускага рубля і, як следства, новае збыдненне насельніцтва Беларусі, якое прывядзе **да падзення рэйтыngu Лукашэнкі да новага гістарычнага мінімуму ў 10–15%**, пасля якога яму будзе ўжо не падняцца вышэй за 25% да выбараў прэзідэнта 2015 года, а гэта будзе азначаць непазбежнае паражэнне.

(пачатак на стар. 3)

нафавым балансе на будучы год - напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі. Перад барацьбой за чарговы тэрмін праўлення нязменнаму прэзідэнту быў бы вельмі дарэчы і яшчэ адзін крэдыт па лініі Антыкрызіснага фонду ЕўрАзЭС (ці пад любым іншым соусам).

Такім чынам, сёння беларускаму кіраўніцтву зручна за ўсё канвертаваць ў расійскія прэферэнцыі свой удзел у стварэнні Еўразійскай саюза. Не выпадкова гэтую тэму Лукашэнка падняў у чацвер у Менску на тым самым нарадзе, на якім загаварыў аб экстрадыцыі **Уладзіслава Баўмгертнера: «З пачатку 2015 года, я ўпэўнены, пачне працаваць новы эканамічны саюз... Гэты калійны скандал ні ў якім выпадку не павінен стаць каменем перапоны у адносінах не толькі паміж дзяржавамі, але і паміж двума прэзідэнтамі».**

(скарочана)

Аляксандр Класкоўскі
Белапан

ВАКОЛ ХАКЕЯ

ЧАВУСАЎ: РОЗГАЛАС ВАКОЛ МЕНСКАГА ЧЭМПІЯНАТУ ЎЖО ДАЎ ПЛЁН

Аляксандар Лукашэнка абавязаў застрахаваць страты ў выпадку адмены, байкатавання або пераносу тэрмінаў чэмпіянату сьвету па хакеі.

Ці азначае такое рашэнне, што Лукашэнка на самой справе асьцерагаецца байкоту, ці гэта звычайная бюракратычная працэдура? Ці можна сказаць, што байкот менскага чэмпіянату яшчэ магчымы, і ці прыедуць на яго ўсе асноўныя хакеісты? На гэтыя пытаньні адказвае юрыст і палітолаг **Юры Чавусаў.**

— **Ці кіраўнік Беларусі сапраўды асьцерагаецца байкоту чэмпіянату, ці страхаваньне — гэта звычайная працэдура, якая існуе ва ўсіх краінах?**

— Страхаваньне арганізатарамі буйных міжнародных спартовых спаборніцтваў — упрынцыпе, звычайная рэч. Страхуюцца тыя пагрозы, якія могуць перашкодзіць ці сапсаваць правядзеньне гэтых мерапрыемстваў. А пагрозы вынікаюць з тых рызыкаў,

якія ёсьць у наяўнасці. І выдзяленьне ва ўказе Лукашэнкі сярод рызыкаў менавіта байкатавання альбо пераносу азначае, што такая рызыка сапраўды ёсьць.

Я думаю, наўрад ці гэты ўказ зьявіўся ў такой форме паволі самога Лукашэнкі. Я мяркую, маюць месца іміджавыя страты, якія ўжо атрымаў будучы чэмпіянат сьвету. Напэўна, гэты ўказ пакліканы супакоіць камэрцыйных партнэраў, Міжнародную фэдэрацыю хакею, дырэкцыю правядзеньня чэмпіянату. Маўляў, калі нешта здарыцца, то страты будучь кампэнсаваныя і камэрцыйныя партнэры гэтых арганізацый не пацерпяць.

— **Ідэя байкоту абмяркоўваецца даволі доўга, але выглядае, што байкот ня надта верагодны.**

Ці сапраўды байкот яшчэ магчымы, ці наадварот, тэндэнцыя зараз іншая і байкот малаімаверны?

— Хоць размовы пра магчымы байкот будуць актывізоўвацца і надалей, сама магчымасць пераносу чэмпіянату цяпер мінімальная. Гэта было магчыма аб'явіць за два-тры гады да чэмпіянату. Але калі засталася некалькі месяцаў, калі ўжо стартаваў той сезон, у які ўпісаны гэты чэмпіянат — то, натуральна, фэдэрацыя хакею — па добрай волі ці нават пад нейкім ціскам — наўрад ці на гэта пойдзе.

Хаця вельмі верагодны не агульны байкот і не байкот з боку асобных зборных — асобныя спартоўцы могуць на знак пратэсту супраць правядзеньня чэмпіянату ў аўтарытарнай краіне заявіць пра свой няўдзел у гэтым чэмпіянаце.

Адзначу й іншы аспект гэтай справы. Пратэсты супраць правядзеньня Чэмпіянату сьвету па хакеі ў Беларусі былі заўважаны міжнароднымі спартовымі ўладамі, і сёлета ў траўні на міжнароднай канфэрэнцыі міністраў у межах UNESCO была прынятая дэкларацыя, якая ў тым ліку заклікала арганізатараў спартовых спаборніцтваў пры вызначэньні месца правядзеньня ўлічваць і гуманітарны аспект. І гэта першы крок да ўвядзеньня тэмы правоў чалавека ў пералік тых крытэраў, якія вызначаюць месца правядзеньня буйных спартовых спаборніцтваў. Такім чынам, розгалас вакол менскага чэмпіянату ўжо даў плён, які адлюстраваны ў канкрэтных дакумэнтах міжнародных структураў.

Радые "Свабода"